

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **111916** (13) **C2**
(51) МПК (2016.01)

A21D 8/02 (2006.01)

A21D 13/08 (2006.01)

A21D 6/00

A21C 1/00

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА ВІНАХІД

(21)	Номер заявки:	а 2015 03457	(56)	Перелік документів, взятих до уваги експертизою:
(22)	Дата подання заявки:	14.04.2015		Дорохович В.В. Определение возможности использования рисовой, гречневой, кукурузной муки при разработке безглютеновых вафельных листов / В.В. Дорохович, И.В. Тарасенко // Хранительна наука, техника и технологии 2013: научна конференция с международно участие, Пловдив, 18-19 октомври 2013. - Пловдив: Научни трудове на УХТ, 2013. -Т. LX. - С. 184-187
(24)	Дата, з якої є чинними права на винахід:	24.06.2016		Дорохович А.М. Безглютенові борошняні кондитерські вироби для дітей хворих на целіацію / А.М. Дорохович, В.В. Дорохович, Н.П. Лазоренко, І.В. Тарасенко // Дитяче харчування: перспективи розвитку та інноваційні технології: збірник праць першої міжнародної спеціалізованої науково-практичної конференції, Київ, 19 березня 2013. - К.: НУХТ. - 2013. - С. 71-73
(41)	Публікація відомостей про заявку:	12.10.2015, Бюл.№ 19		Тарасенко І. Дослідження вологості та в'язкості тіста для вафельних листів з аглютененового борошна / І. Тарасенко, Н. Малишко, В. Дорохович // Наукові здобутки молоді – вирішенню проблем харчування людства у XXI столітті: програма і матеріали 80 наукової конференції молодих учених, аспірантів і студентів, Київ, 10-10 квітня 2014 р. - К.: НУХТ. - 2014. - Ч.1. - С. 219-220
(46)	Публікація відомостей про видачу патенту:	24.06.2016, Бюл.№ 12		Соколовский А.Л. Технология кондитерского производства / А.Л. Соколовский. 2-е изд. - М.: Пищепромиздат. - 1959. - С. 612-613
(72)	Винахідник(и): Тарасенко Ірина Василівна (UA), Літвинчук Світлана Іванівна (UA), Носенко Володимир Єрофійович (UA), Дорохович Вікторія Віталіївна (UA), Тарасенко Сергій Дмитрович (UA)			KR 20090111677 A, 27.10.2009 US 20130189407 A1, 25.07.2013 UA 83991 U, 10.10.2013 RU 2520147 C1, 20.06.2014 UA 101186 C2, 11.03.2013
(73)	Власник(и): НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ, вул. Володимирська, 68, м. Київ-33, 01601 (UA)			

(54) СПОСІБ ВИГОТОВЛЕННЯ ВАФЕЛЬНИХ ЛИСТІВ

(57) Реферат:

Винахід належить до способу виготовлення вафельних листів, що включає замішування тіста з борошном і подальше випікання листів, причому використовують рисове борошно, а тісто має

UA 111916 C2

вологість 56-58 % і його попередньо обробляють ультразвуком в режимі кавітації протягом 70-80 секунд.

Винахід належить до кондитерської галузі та може бути використаний для виробництва рисових вафельних листів.

Найбільш близьким до заявленого є спосіб виготовлення вафельних листів, який включає замішування тіста з пшеничним борошном і подальше випікання листів (Технология кондитерского производства, під. ред. А.Л. Соколовського. М.: Пищепромиздат, 1959. - С. 612).

Недоліками даного способу є неможливість використання пшеничних вафель хворими на целиацію, довгий час випікання та підвищене використання електроенергії, та підвищена кількість води в тісті, часто - недостатня крихкість вафельних листів.

В основу винаходу поставлена задача приготування вафель для хворих на целиацію за умови економії води, часу та електроенергії при виготовленні вафельних листів і покращення їх крихкості.

Поставлена задача вирішується тим, що спосіб виготовлення вафельних листів включає замішування тіста з борошном і подальше випікання листів. Згідно з винаходом борошно використовується рисове, причому тісто має вологість 56-58 % і його попередньо обробляють ультразвуком в режимі кавітації протягом 70-80 с.

Причинно-наслідковий зв'язок між запропонованими ознаками та очікуваним технічним результатом полягає в наступному.

Борошно використовується рисове, так як воно не містить шкідливого для хворих на целиацію білка глютену (є аглютиновим) і може використовуватись як лікувальне для даної категорії хворих і цілком доступне для хворих на діабет. В ньому містяться всі незамінні амінокислоти, підвищений вміст добре засвоюваних організмом натрію, кальцію, фосфору, магнію, вітамінів В₁, В₂, РР.

Внаслідок обробки тіста ультразвуком відбувається процес коагуляції його білків і збільшення об'єму зв'язаної води, яка переходить у вільну, тобто збільшується седиментація тіста (його розшарування на воду та тверді частинки). Тісто стає рідкішим, що потребує зменшення дозування води у тісті. Це викликає скорочення часу на випікання вафельних листів, а, отже, й витрат електроенергії.

Внаслідок явища кавітації, що має місце під час обробки ультразвуком, збільшується кількість бульбашок повітря в тісті, а, відповідно, й у вафельних листах, що веде до зменшення міцності останніх і, як наслідок, до корисного збільшення їх крихкості.

Приклади використання способу.

Борошно використовується рисове, причому тісто має вологість 56-58 % і його попередньо обробляють ультразвуком в режимі кавітації протягом 70-80 с, причому вихідна акустична потужність стандартного генератора ультразвукових коливань складає 100±5 Вт, частота коливань - 44,0±0,5 кГц.

При використанні рисового тіста для випікання вафельних листів традиційним способом його вологість має становити 63 %. Але таке тісто після ультразвукової обробки є вже занадто рідким для випікання, тому, як було встановлено, оптимальна вологість тіста у новому способі має становити лише 56-58 % (а за меншої вологи воно не розтікається по формі для випікання).

Тобто вологість традиційного тіста на 10,5 % більша, ніж вологість, достатня у випадку обробки тіста ультразвуковими коливаннями - за оптимальної вологості тіста для випікання в обох випадках. Суттєва седиментація, згідно з Табл. 1, навіть вже менше зволоженого тіста (до 57 %) свідчить про достатнє для випікання його додаткове зволоження внаслідок ультразвукової обробки.

Таблица 1

Вплив ультразвукової обробки на седиментацію рисового тіста за вологості 57 %.

Час показів зняття після замішування (обробки), хв.	Об'єм відстояної рідини, %					
	Без обробки	Час обробки ультразвуком, с				
		50	60	70	80	90
30	0,2	0,5	0,8	1,1	1,4	1,7
60	0,7	1,0	1,7	2,2	2,8	3,3
90	1,2	2,1	3,3	4,4	5,5	6,6
120	1,8	3,3	4,9	6,6	8,3	10,1

Завдяки зменшенню кількості води у тісті час випікання рисових вафельних листів скорочуються в 1,3 разу - із 3 хв 30 сек. (3,5 хв) до 2 хв 40 сек. (2,67 хв).

Внаслідок обробки тіста ультразвуком збільшується пористість вафельних листів, що веде до зменшення їх межі міцності і, як наслідок, збільшується їх крихкість, що є важливим показником вафельних листів.

Таблиця 2

Залежність міцності рисових вафельних листів від часу ультразвукової обробки.

Час обробки ультразвуком, с	0	50	60	70	80	90
Межа міцності вафельних листів, Па	300,0	240,2	207,3	193,1	183,3	160,5

5

Згідно з даними структурометра - при дослідженні міцності отриманих вафельних листів - оптимальною є крихкість рисових вафельних листів за умови обробки їх ультразвуком протягом 70-80 секунд, (при обробці менше 70 секунд вафлі недостатньо міцні, а при обробці понад 80 секунд - занадто міцні).

10

Завдяки зменшенню кількості води у тісті (часу випікання) сумарні витрати електроенергії на випікання та ультразвукову обробку тіста зменшуються, порівняно з витратами на випікання за традиційною технологією.

15

Так, при випіканні стандартною електричною вафельницею потужністю 800 Вт рисових вафельних листів без УЗ-обробки за час випікання 3,5 хв витрати енергії на це складуть 800 Вт · 3,5 хв=2,8 кВт·хв. Після попередньої ультразвукової обробки за час випікання 2,67 хв витрати енергії складуть вже 800 Вт · 2,67 хв=2,14 кВт·хв, а з врахуванням енергії на попередню ультразвукову обробку тіста генератором потужністю 100 Вт протягом 60 сек. (1 хв), які складають 100·1 хв=0,10 кВт·хв, сумарні витрати складуть 2,24 кВт·хв.

20

Отже, необхідні витрати електроенергії при виготовленні рисових вафельних листів зменшуються із 2,8 кВт·хв до 2,24 кВт·хв, тобто в 1,25 разу.

Технічним результатом є те, що запропонований спосіб виготовлення рисових вафельних листів дозволяє зменшити витрати води та суттєво економити час та електроенергію при їх виготовленні, покращити важливий органолептичний показник вафельних листів - крихкість.

25

Рисові вафельні листи не поступаються таким, виготовленим традиційним способом, а за крихкістю за необхідної якості можуть переважати їх. Даний виріб рекомендовано всім верствам населення, а особливо особам, хворим на целіакію та цукровий діабет.

ФОРМУЛА ВИНАХОДУ

30

Спосіб виготовлення вафельних листів, що включає замішування тіста з борошном і подальше випікання листів, який **відрізняється** тим, що використовують рисове борошно, причому тісто має вологість 56-58 % і його попередньо обробляють ультразвуком в режимі кавітації протягом 70-80 секунд.

Комп'ютерна верстка І. Скворцова

Державна служба інтелектуальної власності України, вул. Василя Липківського, 45, м. Київ, МСП, 03680, Україна

ДП "Український інститут інтелектуальної власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601